

К. е. н. Олійник Є. О.

Полтавська державна аграрна академія (Україна)

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК

Управління агропромисловим підприємством в умовах ринкової економіки передбачає, що менеджмент орієнтується на ринковий попит і потреби, на створення виробничих одиниць, що займаються виробництвом нових видів продукції на які є попит; забезпечення більшої ефективності виробництва і отримання оптимальних результатів за рахунок скорочення до мінімуму витрат; створення таких умов, які забезпечували управлінському персоналу свободу дій і господарську самостійність, можливість постійно коригувати цілі та завдання в залежності від ринкової кон'юнктури.

Менеджмент в АПК створює систему виробництва і управління, в основі якої є міжгосподарська кооперація і агропромислова інтеграція що забезпечує зв'язок між доходами агропромислових формувань і результатами реалізації продукції. Ефективна робота галузей агропромислового комплексу завжди пов'язана з вивченням особливостей раціональної діяльності апарату управління підприємством в системі АПК, принципів і методів роботи з трудовими колективами для досягнення високих показників в результаті виробництва.

Координація роботи агропромислових підприємств, що відносяться до окремих спеціалізованих галузей і займаються переробкою і збутом, багатоплановим розвитком логістики та її складових – зберіганням і перевезенням виробленої продукції, дозволяють об'єднувати самостійні господарські підрозділи в єдине формування з орієнтацією на задоволення попиту споживачів, становить особливість розвитку менеджменту в агропромисловій галузі. Агропромислові підприємства метою своєї діяльності ставлять задоволення споживчого попиту в екологічно чистій продовольчій продукції, а також забезпечення промисловості сільськогосподарською сировиною для вирішення соціальних і економічних завдань щодо підвищення життєвого рівня населення [1].

Виходячи зі світової економічної практики, на досягнення стійкого функціонування ринку і прискореної динаміки розвитку виробництва мають вплив фактори щодо формування структури управління агропромисловими підприємствами, які поділяються на зовнішні та внутрішні. До першого факторного впливу відносяться цілі, принципи та методи управління, які залежать від соціально-економічної природи економіки і економічних відносин, і сформовані з урахуванням різноманітних форм власності в сільськогосподарському секторі, територіальне розміщення, підпорядкованість, а також інтеграція і кооперація. Внутрішні фактори втілюють в собі організаційну форму підприємства, розмір виробництва та його тип, рівень спеціалізації і виробничої кооперації, рівень оснащення виробничими потужностями, природні та господарські умови, забезпеченість кадрами і кваліфікаційний рівень персоналу.

Зокрема управління підприємствами агропромислового комплексу має за основну мету – адаптацію та інтеграцію всіх складових аграрно-промислового виробництва до ринкових умов господарювання, що дозволяють забезпечити продовольчу безпеку країни. І на сьогоднішній день управління розвитком АПК являє собою складну організаційну структуру, яка включає:

- сільськогосподарське виробництво, розвиток якого направлено на те, щоб оптимізувати і розвивати виробничі процеси;
- впровадження в сільському господарстві наукову організацію праці, яка орієнтована на створення необхідних умов що дозволяють і сприяють всілякого розвитку людського капіталу, в тому числі можливостей, які мають на меті підвищення продуктивності праці;
- менеджмент розвитку аграрного сектора, представлений як сукупність засобів техніко-економічного і соціального характеру, які забезпечують цілеспрямований вплив процесу управління на технологічну і соціальну сфери сільськогосподарського виробництва та отримання від цього соціально-економічної ефективності по максимуму.

Технологія і організація сільськогосподарського виробництва, його розміщення і спеціалізація, маневри існуючими ресурсами і технологіями, що

використовуються в умовах непередбачених змін впливу клімату та інших природних факторів на відтворювальний процес, вимагають відповідних змін. Наявна система ризиків також повинна бути врахована в повній мірі. При цьому виникає необхідність ризику-менеджменту, що дозволяє домагатися погашення, попередження, зменшення сукупності ризиків, які несприятливо впливають на відтворювальні процеси і сприяють підвищенню шансів на те, щоб отримати високий підприємницький дохід.

Таким чином, розвиток менеджменту в агропромисловому комплексі на сучасному етапі не можна уявити без урахування існуючих проблем агропродовольчого виробництва, забезпечення безпеки застосовуваних інноваційних технологій, потреб у кваліфікованих кадрах, дотримання принципів якості та безпеки продукції що виробляється, рівноправної і вмотивованою політики в системі управління виробництвом.

Застосування моніторингу зовнішніх і внутрішніх факторів організації, переваг і недоліків у системі менеджменту в агропромисловому комплексі, дозволить підвищити результативність методів управління, забезпечити якість, безпеку та ефективність використання матеріальних, фінансових, енергетичних і трудових ресурсів шляхом впровадження нових сучасних інноваційних технологій.

Список використаних джерел:

1. Управління якістю продукції: сутність, принципи, основні підходи / Є. О. Олійник, А. С. Олійник, О. Г. Пилипченко, О. Г. Пугін // Агросвіт. – К.: Науково-практичний журнал РВПС України НАН України, 2019. – № 23. – С. 79–86.